

Velja po pošti:
za celo leto naprej . . . 25.—
za pol leta . . . 13.—
za četrti . . . 6.50
za en mesec . . . 2.20
za Nemčijo olosetno . . . 29.—
za ostalo inosemstvo . . . 35.—

V upravljstvu:
za celo leto naprej . . . 22.40
za pol leta . . . 11.20
za četrti . . . 5.60
za en mesec . . . 1.90
Za pošiljanje na dom 20 v. na mesec. — Posamezne štev. 10 v.

SLOVENECE

Inserati:
Enostopna petlivrata (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . 13
za trikrat . . . 10
za več kot trikrat . . . 9

V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja:
vsak dan, izvenim nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah šte. 6/III.
Za naročila in sprejema naročnine, inserate in reklamacije.
Uredniškega telefona šte. 74.

Političen list za slovenski narod.

Opravišstvo je v Kopitarjevih ulicah šte. 6.
Sprejema naročnine, inserate in reklamacije.
Upraviškega telefona šte. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Občinske volitve v Pulju.

Pulj, 10. januarja 1910.

Volitve v 5. razredu so končane in je bil izvoljen v I. okraju, ki obsega tudi mesto Pulj, laški socialni demokrat z 870 glasovi. Kandidat delavske organizacije je dobil 480 glasov, torej v primeri s socialnim demokratom, za katerega je glasovala tudi vsa laška liberalna stranka, prav častno število. V II. okraju je izvoljen dr. Leginja s 305 glasovi. V tem okraju je moralo 8 orožnikov z nasajenimi bajoneti spremiti 14 hrvaških volivcev z Monte grande, da jih niso napadli laški liberalci. To označuje dovolj jasno, kako žalostne razmere vladajo tu. — Kakor igrajo socialni demokratje povsod žalostno vlogo, ravno tako žalostno so igrali tudi pri nas. Pokazali so tudi pri nas, da jim je blagostanje delavca trpina le postranska stvar, glavna pa sedeti z laškimi liberalci pri eni mizi. V 5. razredu so se v zadnjem trenutku, ko so uvideli, da so le strančica, kateri sama ne more prav nič doseči, zvezali z laškimi liberalci ali takozvano kamoro in tako z največjo težavo spravili svojega kandidata k mizi kamore. Vsa laška liberalna stranka je bila na nogah in spravila za uboga socija vse na volišče, kar kamoristično misli, leze in gre. Brez dvoma bi bil prodl z veliko večino kandidat delavske organizacije, da so se vse tri stranke udeležile volitev. Tudi kamoristi so to uvideli in zato so v zadnjem trenutku svojega kandidata umaknili v prilog strančice socijev, dobro vedoč, da dosežejo isti cilj, kakor če spravijo svojega kandidata v občinski odbor. Socialni demokratje so s tem pokazali, da jim ni na tem ležeče, da bi v naši občinski upravi vendar enkrat tudi delavec trpin imel svojega zastopnika, kateri bi v resnici zastopal le interese delavstva in nižjih slojev. Pokazali so marveč jasno in brez ovinkov, da jim je blagor delavstva, katerega imajo sicer vedno je jeziku, le deveta briga; glavna stvar jim je kamoristično korito. Upamo, da kadar se zopet znajdemo na volišču, te sovražnike delavstva tudi zveza z liberalci ne bo v stanu več rešiti. Hrvaški in slovenski delavci zapomnite si to strančico! Vsekakor pa so volitve v 5. razredu pokazale, da Pulj ni italijansko mesto, kakor tukajšni regnikoli vedno kriče v svet, am-

pak da živijo tu Slovenci in Hrvatje v tako velikem številu, da tvorijo stranko, s katero bo treba prav resno računati. Pri tej priložnosti moramo tudi poudarjati, da je največji škandal, da si drznejše tukajšnji regnikoli vedno ponoči potrgati hrvaške lepake. Straža je v primeri z drugimi mesti pri nas mnogo močnejša in zato nam je nememno, da je mogoče kljub nepri- stranski državni policiji regnikolom vedno potrgati lepake s hrvaškim besedilom, med tem ko ostanejo nemški vedno nedotaknjeni. Za enkrat še prosimo, da se nam nakloni ravno toliko varstva, kakor drugim tu biva- jočim narodnostim; drugič bomo zahtevali drugače.

Kranjski deželni zbor.

Ljubljana, 11. januarja 1910.

KLUB POSLANCEV S. L. S.

Včeraj je imel klub naših poslan- cev celi dan sejo. Jutranja seja je tra- jala od 10. dopoldne do pol 2. popoldne, popoldanska pa od 4. popoldne do pol 8. zvečer. Klub je sklenil, da se v da- našnji seji vložijo nujen predlog z ozi- rom na nečuvstvo postopanje nasproti našim kmetom glede na preizkušanje mleka po graških nadzorovalnih orga- nih. Predlog slove:

PROTI ODIRANJU KMFTA.

Vložil se je sledeči nujni predlog poslanec E. Jarca, dr. Šusteršiča, dr. Lampeta in tovarišev glede ravnanja organov c. kr. splošnega preizkuševališča za živila v Gradcu pri preiska- vanju mleka na Kranjskem.

V jeseni leta 1909 so preiskovali organi c. kr. splošnega preizkuševališča za živila v Gradcu mleko, ki ga od- dajajo združniki oziroma živinorejci v mlekarni v Škofji Loki v Grosupljem in v Škocijanu pri Ljubljani. Na pod- lagi teh preiskav je bilo kaznovanih več sto posestnikov z globami ki zna- šajo mnogo tisoč kron in v povračilo visokih stroškov. Prebivalstvo je radi tega jako razburjeno, zlasti še, ker so dotični organi postopali pri preiskova- nju na način, ki pri nas ni običajen.

Zato predlagajo podpisani:

Visoki deželni zbor skleni:

1. C. kr. vlada se pozivlje, da naj- strožje preišče, ali so postopali organi c. kr. splošnega preizkuševališča za ži- villa v Gradcu pri omenjenem preisko- vanju pravilno. Da se to dožene, se naj zaslišijo pred vsem domači izvedenci, ki gotovo najbolje poznajo razmere mlekarstva na Kranjskem.

2. C. kr. vlada se pozivlje, da ne- mudoma izposluje popolno remeduro in izda potrebne odredbe.
3. C. kr. vlada se pozivlje, da ali po- speši in ugodno reši prošnjo kuratorija kmet. kemijskega preizkuševališča v Ljubljani, da se temu zavodu podeli avtorizacija za preiskovanje živil in vžitnin ali pa ustanovi v Ljubljani dr- žavno preizkuševališče za živila.
4. Temu predlogu se prizna nujnost v zmislu § 22 deželnozbornskega poslov- nika.
5. Predlog se odkáže upravnemu odseku.

ZA KMETOVE PAŠNE PRAVICE.

Posl. Piber in tovariši vložijo na de- želnega glavarja dvornega svetnika pl. Šukljeta sledečo interpelacijo:

Podpisani in tovariši so vložili re- solucijo glasečo se: Deželnemu odboru se naroča, naj proučuje regulacijo ser- vitutnih pašnih pravic in na podlagi tega proučevanja izdela in predloži še v tekočem zasedanju zakonski načrt v sklepanje.

Resolucija je bila soglasno sprejeta. Dež. odbor je od onad že v drugič skli- can, toda dež. odbor še do danes ni predložil v smislu sprejete resolucije zakonskega načrta deželnemu zboru v sklepanje.

Ker je regulacija servitutnih prav- vic nujna potreba v korist naših go- renjskih živinorejcev, usoja si podpi- sani vprašati g. deželnega glavarja, za- kaj vendar dež. odbor ne izdela in ne predloži zakonskega načrta o regula- ciji servitutnih pašnih pravic dež. zboru v sklepanje.

Predor na Martinovi cesti.

Posl. Dimnik in tovariši vložijo na deželnega predsednika sledečo inter- pelacijo:

Predor pod železnico na Martinovi cesti v Ljubljani je dogotovljen ali do danes se še ni odprl prometu. Premi- kanje vlakov zavira še vedno promet na starem prehodu. Ker je stara Mar- tinova cesta zdaj še v slabšem položa- ju, kakor je bila, ozka je tako, da se dva tovorna vozova ne moreta srečati, ker je na desni strani železnice klanec, so se že prigodile nesreče na stari Mar- tinovi cesti zaradi zaprtja novega pre- dora. Zato naprošamo deželnega pred- sednika, če mu je znano, zakaj da se ne odprli prometu novi predor pod že- leznico na Martinovi cesti. Ako je go- spodu deželnemu predsedniku to zna- no, se prosi, naj preskrbi, da se predor v najkrajšem času odprli javnemu

prometu, da se tako ognemo nesrečam, ki se lahko pripete na imenovanem prehodu.

Gozd Podmolnikom.

Poslanci dr. Šusteršič, Dimnik in tovariši stavijo na deželnega glavarja sledeče vprašanje:

Od neke strani se širijo vesti, da je deželni odbor prodal les iz gozda Pod- molnikom na tak način, da je dežela pri tem gmotno oškodovana. Podpisani vprašajo deželnega glavarja, ali je na tej vesti kaj resnice in kaj misli ukre- niti, da se take vesti, če so neosnovane, več ne razširjajo.

Prošnje.

Županstvo Trojane je vložilo de- želnemu zboru po svojem poslancu Lavrenčiču prošnjo, da se občinska cesta od Zidov pri Trojanah skozi Št. Gotard, Brezje, Dobrlevo do Čemšenika in od Čemšenika do Zagorja uvrsti med okrajne ceste. Nadalje da se okrajna cesta od Trojan do zagorskega kolodvora podeželi.

Posl. Žitnik je vložil prošnji župan- stva Rakek za zgradbo ceste Logatec- Laze- Rakek in županstva Podkraj za podporo posestnikom vsled škode po nalivih.

SEJA DEŽELNEGA ZBORA.

Pred sejo je imel klub poslancev S. L. S. zopet enournno sejo, v kateri so se razpravljale zadeve o kranjski de- želni upravi.

Deželni glavar dvorni svetnik pl. Šuklje odprl sejo ob 10. uri 16 minut dopoldne. Deželno vlado zastopa de- želni predsednik baron Schwarz. Za- pisnikarja sta poslanca dr. Zajec in ba- ron Born. Glavar naznani, da poslanec Jarc utemelji nujnost predloga o postopanju graških nadzorovalnih organov glede na nadzorovanje mleka.

VOLIVNA DOLŽNOST ZA DRŽAVNI IN DEŽELNI ZBOR.

Glavar odkáže predlog poslanca dr. Šusteršiča in tovarišev o vpeljavi volivne dolžnosti za državni in deželni zbor odseku.

DOTACIJA ZA AGRARSKE OPERA- CIJE.

Leta 1906. je deželni odbor v poseb- nem poročilu (priloga št. 174.) predla- gal visokemu deželnemu zboru, da iz- voli sklepati o nasvetu c. kr. deželne komisije za agrarske operacije v zadevi zvišanja letne dotacije za agrarske ope- racije na Kranjskem od letnih 50.000 K na letnih 75.000 K.

Ker o tem poročilu visoki deželni zbor še ni obravnaval, stroški za agrar-

LISTEK.

Iz dnevnika malega poredneža.

Ameriška humoreska.
(Dalje.)

7. Mali črnošolec.

Take zabave pa še ni bilo pri nas, kakor tekem zadnjih par dni. Mogoče je, da se izučim lažje za jezdeca v cir- kusu, toda za čarovnika se mi je čisto in popolnoma ponesrečilo. Stvar nam- reč ni bila tako lahka, kakor sem si predstavljajal. Sicer se vidi vse zelo pri- prosto, ako opazuje kdo kot gledalec, a če hoče sam poskusiti, mu pa zelo trda prede. Upal sem, da priredim sam lahko jednako predstavo.

Loti Herbst in dve drugi gospici so bile pri mojih sestrah na obisku. Podal sem se v shrambo in si tam iz- posodil 12 jajec. Z Loti je prišel tudi mlad gospod iz Njujorka. Imel sem že jajca in ker sem rabil, kakor Herman, samo še klobuk, vzel sem njegovega — bil je lep, svetel klobuk, izdelan po naj- novejši modi. Ubil sem jajca v klobuk in razložil tudi druge čarovniške pri- prave na mali mizi v zadnji sobi in po- tem zaklical: »Le notri, gospodje in

gospo! Predstaviti se vam hoče slavni čarodejec in copernik Herman! Vstop- nina samo dvajset vinarjev za osebo!» Vsi so se smejali in prišli v sobo. Mladi gospod mi je plačal za vse sku- paj 20 vinarjev. Zgrabil sem klobuk, ga potresel ter rekel: »Gospoda moja, tu- kaj so začarana jajca!» Vsi so pogledali v klobuk in videli notri mešanico. Gospod ni vedel, da je pokrivalo od njega izposojeno, sestre tudi niso takoj na to mislile in zato so se vsi od srca smejali.

»Prosim, prepričajte se le natan- čno!»

»Smo se že,« so mi odgovorili.

»In sedaj so zopet cela — hokus- pokus —« sem govoril in tresel natan- čno tako, kakor čarovnik, pa presneta jajca se niso hotela sprijeti. Gigerl se je krohotal, da bi se bil skoraj zadušil, toda ko sem mu povedal, da me skrbi, ker sem njegov klobuk tako zamazal in bo moral brez klobuka domov, je bil strašno hitro zelo resen; obraz se mu je podaljšal, da je meril gotovo tri čev- lje in gledal me je, kakor bi me hotel požreti. Elza me je spodila iz sobe in Suzi je vrhutega zagrozila, da pove vse to očetu; tako je vedno — nedolžen mali deček mora sedeti čisto mirno, ako hoče, da ga ne pehajo semtertje, ali ne vržejo ven. Kolikokrat sem si že

iskreno želel, da bi bil ustvarjen iz ela- stike.

Drugi dan sem priredil predstavo v hlevu in vstopnino sem znižal na de- set vinarjev.

Vsi dečki so prišli. Popoldne sem si že preskrbel mamino zlato uro — vzel sem jo iz miznice, ko je bila mama ravno pri obedu — in ravno tako sem v hlev prinesel tudi možnar, v katerem kuharica navadno tolče orehe in man- delne. Vprašal sem: »Ali hoče biti kaka gospa tako prijazna, da mi posodi za trenotek zlato uro?«, kakor je tudi Herman vprašal. Janezek, kateremu sem vstop dovolil zastonj, mi pa odgo- vori: »Posoditi vam hočem svojo,« in mi poda mamino uro, katero sem mu nalašč poprej izročil. Vzajem mu uro iz rok ter jo stolčem v možnarju. Zelo težko je šla vsaksebi — samo šipica mi ni delala nobene preglavice. Moral sem vzeti še debel kamen na pomoč. Potem sem se obrnil k gledalcem z besedami: »Ali vidite sedaj, gospoda moja, da je ura popolnoma razbita?«

»Da, da!« so vpili vsi.

Vzel sem jo ter jo držal minuto za hrbtom in jim jo potem zopet pokazal. Kako sem se pa prestrašil, ko sem vi- del, da je še vedno razbita in da se ji noče vrniti prejénja lepa oblika.

Drugi dečki so bili tudi prestrašeni

in zato smo razbito uro skrili v jasli; ljudje bodo potem lahko mislili, da jo je princ — to je naš konj — vzel iz jaslí in jo potem razgrizel.

»Noža še nisi požrl!« je prišel po- tem vpiti mali Vilček Braun.

Odgovoril sem mu, da nimam noža.

»Če hočeš, ti ga jaz posodim,« mi je rekel Bob Šmid.

Rekel sem mu, da hočem poskusiti. Odprl je nato svoj dolgi nož in mi ga opdal. Poskusil sem ga požreti in sem ga grizel, da mi je kri tekla iz ust, do- kler ni Bob zavpil: »Kar pusti! Ti ne boš nikoli čarovnik?« Še vinarja ni vredno tvoje čarovanje!»

Nato so pričeli vsi vpiti, da sem jih goljufal, in celo vstopnino sem moral plačati nazaj. Jezik me je grozno bolel in otekel mi je v ustih, da sem ga ko- maj preobračal. Razdražen sem bil kot sršen, ker so tako o meni govorili, zato sem jih pustil in se vrnil v hišo.

Mama me je vprašala, zakaj da sem tako rdeč okrog ust, in odgovoril sem ji, da je to gotovo od pese, katero smo jedli pri obedu.

To popoldne mi ni bilo posebno dobro; na jeziku me je žgalo, kakor bi imel živ ogenj v ustih in bil sem v hu- dem strahu tudi radi mamine ure.

Ko smo sedeli pri čaju in sem pi-

ske operacije pa so vedno večji, tako da c. kr. deželna komisija za agrarske operacije več ne more izhajati s kreditom 50.000 K, je deželni odbor tej komisiji na njeno ponovno prošnjo izplačal za leto 1908 še dotacijo 4000 K s pridržkom, da to izplačilo posledobno odobri visoki deželni zbor.

Za leto 1910 se kaže, da bo znašala denarna potreba 65.000 K. Če se prišteje k tej vsoti primanjkljaj iz leta 1909 v znesku 9262 K, se bo potrebovala 1. 1910 vsota 74.262 K ali okroglo 75.000 kron.

Na tej višini bo ostala denarna potreba tudi v poznejših letih, ker je računati s stroški, ki se sedaj še ne vpoštevajo, ki pa bodo sigurno nastali, če naj se dela pospešijo. Sicer pa bi se eventualni presežki porabljali za razne nujne skupne naprave, katerih izvršitev je potrebna obenem z zadevno agrarsko operacijo.

Se odstopi odseku.

MOSTNINA OD AVTOMOBILOV NA DEŽELNEM MOSTU ČEZ SAVO V RADEČAH.

Poročilo deželnega odbora o uvedbi mostnine od avtomobilov na deželnem mostu čez Savo v Radečah pri Zidanem Mostu naj se tarifa po 46 h od osebnih in po 80 h od tovornih avtomobilov uvede tudi za radeški most.

Se odkáže odseku.

Dolg za zgradbo deželnega gledališča.

Poročilo deželnega odbora v zadevi dolga za zgradbo deželnega gledališča iz leta 1892 se odkáže odseku. Iz njega posnamemo:

Na podlagi sklepa deželnega zbora z dne 22. novembra 1890 se je najelo leta 1892 za gledališki zaklad v svrhu pokritja nedostotka pri stavbenem zakladu za zgradbo deželnega gledališča v Ljubljani pri Mestni hranilnici ljubljanski posojilo v znesku 200.000 K.

Po zadolžnici z dne 1. januarja 1892 je to posojilo 4½%tno, ter se ima vrniti do 1. julija 1931. leta. Zavarovalo je posojilo v korist ljubljanski mestni hranilnici pri posestvu deželnega gledališča.

Polletne anuitete v pokritje obresti in amortizacijskih obrovov so znašale od 1. julija 1892. leta po 5400 K, od 1. julija 1906 dalje pa znašajo po 3550 K. Anuitete so se zmanjšale radi tega, ker je deželni odbor dne 1. julija 1906 plačal izven načrta odplačevanja na račun dolga znesek 55.000 K, katera vsota je bila pri gledališkem zakladu na razpolago iz kupnine za 1. 1897. Ljubljanski mestni občini prodano redutno poslopje in pa hiši št. 4 in 6 v Florijanskih ulicah v Ljubljani.

Po vseh dosedanjih plačilih znaša dolg še 99.702 K 37 vin., odnosno bo znašal po plačilu dne 1. januarja 1910 zapadle anuitete le še 96.998 K 06 vin.

Glede tega ostanka dolga je Mestna hranilnica ljubljanska z dopisom z dne 9. septembra 1909 napovedala, da se s 1. januarjem 1910. leta zvišajo dosedanje letne 4½% obresti na letnih 4¾%.

Ker ne kaže, da bi se plačevalo tako visoke obresti, je deželni odbor mnenja, da naj se dolg poplača.

Predlaga se:

I. Deželnozborna sklepa z dne 3. marca 1897. leta in z dne 15. februarja 1898. leta v zadevi ustanovitve posebnega zaklada za pospeševanje kreditovanja javnih del in podjetij odnosno nalaganja delnih zneskov iz plačil

škote pomakal v čaj, ker sem imel jezik čisto razrezan, stopi v spremstvu Beti in kuharice Sam — naš kočijaž — v obednico in drži uro v roki. Vsi so pogledali najpoprej tje, potem pa precej name. Zakaj vendar ravno name?

»V jasnih sem jo našel!« je vzdihnil Sam in jo podal mamí.

»Mama,« sem poprijel hitro za besedo, »gotovo jo je vzel princ iz miznice in jo potem razgrizel. Pokaži, če se morda ne poznajo na pokrovo še njegovi zobje.«

»Otrok moj, moj otrok, ali se nič več ne spominjaš povesti o lažnjivem dečku, ki je videl velikega psa, predno je šel čez most?« je rekla mama; pogledala je še enkrat uro, potem pa zajokala in šla iz sobe.

»Kako si pa prišel do ure?« vprašal me je papa tako strogo, da sem se stresel.

Z onimi, ki pišejo povesti, naj rečem, da rajši molčim o tem, kar se je potem zgodilo, ker meni se ob samem spominu ježe lasje na glavi. Nerač bi omadeževal tvojo vsebino, ljubi dnevnik, s tako žalostnim pripovedovanjem. Dovolj naj bo, ako zapišem, kako vroče sem cel naslednji teden mislil in želel, da bi bil Edison in da bi dobil patent izdelovati male dečke iz elastike.

Ko bom postal velik in tudi imel družino, ne bom nikogar kaznoval za

na zapuščinskih doneskih za normalnošolski zaklad se razveljavita.

II. Glavnica v znesku 41.721 K, ki je naložena za normalnošolski zaklad na knjižnici Mestne hranilnice ljubljanske št. 24.850, in vso glavnico, ki je naložena za zaklad za pospeševanje kreditovanja javnih del in podjetij, je porabiti v poplačilo ostanka dolga pri Mestni hranilnici ljubljanski za zgradbo deželnega gledališča iz zadolžnice z dne 1. januarja 1892.

III. Deželnemu odboru se naroča, da izvrši sklep pod II. leta 1910.

Predlog se nakaže finančnemu odseku.

Preložitve okrajne ceste iz Kranja na Zgornjo Besnico.

V razpravi je poročilo deželnega odbora o preložitvi okrajne ceste iz Kranja na Zgornjo Besnico v Rakovico. Deželni odbor predlaga sledečo postavo:

V cestnem skladovnem okraju Kranjskem je iz Kranja na Zgornjo Besnico držečo okrajno cesto preložiti na delni progji Rakovica v dolgoti 1077 m po projektu, ki ga je predložil okrajnocestni odbor.

Na predlog poslanca Zabreta se sklene, da se o postavi o preložitvi okrajne ceste iz Kranja na Zgornjo Besnico v Rakovico takoj sklepa. Predlog obvelja z veliko večino. Poročevalec deželni odbornik dr. E. Lampe priporoča, naj se postava odobri. Poslanec Pirc tudi priporoča postavo.

Poslanec Zabret izvaja, da je ta cesta najslabša v kranjskem cestnem okraju. Leta in leta so prosili posestniki za to, kar določa postava. Prav to plo priporoča zbornici, naj odobri postavo. (Pritrjevanje.) Postava obvelja z veliko večino.

Za vdove deželnih uslužbencev.

Deželni odbor poroča:

Visoki deželni zbor izvoli dovoliti, da se zvišajo pokojnine in sicer: 1. Ani Hofbauer po V. plačilnem razredu od 875 K na 1400 K; 2. Neži Tekavčič po V. plačilnem razredu od 875 kron na 1400 K; 3. Mariji Kreč po V. plačilnem razredu od 875 K na 1400 K; 4. Mariji pl. Pagliaruzzi po VI. plačilnem razredu od 800 K na 1200 K; 5. Mariji Preinič po VI. plačilnem razredu od 800 K na 1200 K.

Se nakaže odseku.

Dopolnilna volitev v odsek za deželno podjetja.

V odsek za deželna podjetja se izvoli iz kmečke volivne skupine poslanec Zabret, iz cele zbornice pa poslanec Kobi.

Protirazširjanju davka na vino.

Upravni odsek je rešil nujni predlog poslanca Hladnika o razširjanju davka na vino. Deželni glavni dvorni svetnik pl. Šuklje podeli besedo poročevalcu upravnega odseka poslancu Hladniku, da utemelji predlog. Poročevalec v imenu odseka izvaja med drugim sledeče:

1. Razširjanje davka na vino bi vplivalo na konsum.

2. Pridelovanje vina se že itak ne izplačuje.

3. Vinogradniki bi imeli neznosne sitnosti s finančnimi organi, radi popisa pridelka vina, radi naznanil ob prodaji.

4. Gospodarji, ki zdaj kupujejo vino za delavce in posle, bi v mnogih slučajih opustili nakup vina in se popri-

jeli strupenega žganja, kar bi bilo v veliko nesrečo in pogubo naših delavskih slojev.

5. Ves nameravani davek bi ne do našal mnogo in bi ne bil v nikakršni primeri s škodo, ki bi jo povzročil.

Predlaga, naj zbornica pritrdi sledečima resolucijama:

* Resolucija 1. Vinogradnikom naj bi se dovolilo prodajati svoj lasten vinski pridelek v količinah čez 1/2 hl brez zadancja.

Resolucija 2. Državna oblast se pozivlja, da pospešuje prodajo vina s podporo vinogradniških združenj z znižanjem prevoznine na železnicah in za vinogradništvo ugodnimi carinskimi pogodbami.

Pri razpravi govori

poslanec Matjašič,

ki se pridružuje poročevalčevim izvajanjem. Če se ta davek uvede, je vinogradnik uničen. Le glejte sedanje nizke cene, če pa pride še višji davek, bo prisiljen, da opusti vinogradništvo. — (Dr. Šusteršič: Tako je!) Priporoča, naj se predlog odobri.

Pri glasovanju obveljajo vsi poročevalčevi predlogi soglasno.

Izpremembo ljubljanskega občinskega in volivnega reda

odstavi glavni z dnevnega reda in jo nakaže ustavnemu odseku.

Računski sklepi.

V razpravi so računski sklepi. Grof Margheri priporoča odobritev računskega sklepa zaklada prisilne delavnice. Odobri se nadalje račun o učiteljskem penzijskem zakladu za leto 1908 in za leta 1900—1907. Čisto premoženje je znašalo leta 1908. 64.100 kron.

Dovolijo se miloščine za 1. 1910., 1911. in 1912. vdovam: Mariji Hiti, letno 240 K, Karolini Hočevnar 240 K, Mariji Kogej in njenemu sinu 60 K, Matildi Kokalj 240 K, Magdaleni Kratochwill 200 K, Mariji Lednert 300 K, Magdaleni Venedig 200 K, Filomeni Vidmar 144 K, Ani Adamič, siroti, 144 kron, Alojziji Novak, siroti, 240 K, Mariji Praprotnik, siroti, 240 K, Mariji Osana 240 K, Mariji Ferlan 240 K, Ivani Stupar, siroti, 240 K.

Odobre se tudi računski sklepi normalnošolskega zaklada za leto 1908 in za leta 1900—1907. Premoženje je znašalo 224.912 kron.

Finančni odsek predlaga:

Visoki deželni zbor skleni:

Računski sklepi ustanovnih zakladov za leto 1908. in za leta 1900—1907 se odobre.

Razkaz čiste imovine ustanovnih zakladov koncem leta 1908 v skupnem znesku 4.455.364 K 30 vin. se vzame na znanje.

V prihodnje se opusti sestavljanje proračunov ustanovnih zakladov. Poroča poslanec Žitnik.

Po poročilu poslanca Žitnika se: 1. Računski sklepi ustanovnih zakladov za leto 1908. in za leta 1900—1907 odobre. — 2. Razkaz čiste imovine ustanovnih zakladov koncem leta 1908. v skupnem znesku 4.455.364 K 30 vin. se vzame na znanje. — 3. V prihodnje se opusti sestavljanje proračunov ustanovnih zakladov.

Isti poročevalec predlaga: 1. Računski sklepi pokojninskega zaklada deželnih uslužbencev za leto 1908. in za leta 1900—1907 se odobre. — 2. Razkaz čiste imovine koncem 1. 1908. v znesku 47.827 K 18 vin. se vzame na znanje.

Na predlog poslanca Povšeta se sklene: 1. Računski sklepi deželnega kulturnega zaklada za leto 1908. in za leta 1900—1907 se odobre. — 2. Razkaz čiste imovine koncem leta 1908. v znesku 14.957 K 80 vin. se vzame na znanje.

Skleno se na predlog poslanca Povšeta: 1. Računski sklepi muzejskega zaklada za leto 1908. in za leta 1900 do 1907 se odobre. — 2. Razkaz čiste imovine koncem leta 1908. v znesku 908.849 K 50 vin. se vzame na znanje.

Na predlog istega poročevalca se sklene: 1. Računski sklepi melioracijskega zaklada za leto 1907. s prometom 12.786.691 K 84 vin. ter z aktivnim stanjem 3.035.522 K 70 vin. in pasivnim stanjem 4.047.283 K 62 vin., torej s čistim dolgom 1.011.760 K 92 vin. in za leta 1900—1907 se odobre. — 2. Računski sklep melioracijskega zaklada za leto 1908. s prometom 16.913.523 K 21 v. ter z aktivnim stanjem 5.540.922 K 39 v. in pasivnim stanjem 7.227.504 K 81 v., torej s čistim dolgom 1.686.582 K 42 v. se odobri.

Na predlog poslanca Pogačnika se sklene:

1. Računski sklepi bolnišnega, blaznišnega, oprodniškega in najdeniškega zaklada za leto 1908 in za leta 1900 do 1907 se odobre. 2. Razkaz čiste imovine koncem leta 1908: bolnišnega zaklada v znesku 711.526 K 92 v, blaznišnega zaklada v znesku 164.640 K 30 v, porodniškega zaklada v znesku 15.900 K in najdeniškega zaklada v znesku 14.600 K, se vzame na znanje.

Poročilo finančnega odseka

o računskem sklepu pokojninskega zaklada okrožnih zdravnikov za leto 1908 (priloga 82) in pretekla leta.

Isti poročevalec predlaga:

Visoki deželni zbor skleni:

1. Računski sklepi pokojninskega zaklada okrožnih zdravnikov za leto 1908 in za leta 1900 do 1907 se odobre. 2. Razkaz imovine pokojninskega zaklada okrožnih zdravnikov koncem leta 1908 v skupnem znesku 35.262 K 35 v se vzame na znanje. Obvelja.

Poročilo finančnega odseka

o računskem sklepu gledališkega zaklada za leto 1908 (priloga 72) in pretekla leta.

Na predlog poslanca poročevalca Kobja se sklene:

1. Računski sklepi gledališkega zaklada za leto 1908 in za leta 1900 do 1907 se odobre. 2. Razkaz čiste imovine koncem leta 1908 v znesku 348.317 K 74 v se vzame na znanje.

Na predlog istega poročevalca se sklene:

1. Računski sklepi garancijskega zaklada dolenjskih železnic za leto 1908 in za leta 1900 do 1907 se odobre. 2. Razkaz imovine koncem leta 1908 v znesku 1.199.820 K 36 v se vzame na znanje.

Lenarčič predlaga:

Visoki deželni zbor skleni: 1. Računski sklepi deželnega posojilnega zaklada za leto 1908 in za leta 1900 do 1907 se odobre. 2. Razkaz dolga koncem leta 1908 v znesku 5.493.200 K, se vzame na znanje.

Poročevalec dr. Krek predlaga:

1. Računski sklepi deželnega zaklada za leto 1908 in za leta 1900 do 1907 se odobre. 2. Razkaz čiste imovine koncem leta 1908 v znesku 4.819.068 K 86 v se vzame na znanje. — Obvelja.

Razprava o računskem sklepu melioracijskega zaklada.

Računski sklepi melioracijskega zaklada so se rešili brez vsake razprave. Pri tej točki se javi k besedi poslanec

Mandelj.

Naglašja, da se je ta zaklad votiral iz posojila štirih milijonov na podlagi zakona iz leta 1909. Ves ustroj, vsa uprava in poraba tega zaklada pa je proti vsem določbam omenjenega zakona.

Govornik graja, ker so se iz melioračnega posojila refundirali razni deželni zakladi, istotako, da se proti vsem pravilom porablja najeta glavnica v plačevanje obresti od te glavnice. Predlaga sledeče resolucije:

Deželni zbor skleni:

1. Deželni odbor se pozivlja, da predloži čimprej deželnemu zboru zakonski načrt, po katerem se zadeva z zakonom leta 1900 ustanovljenega zaklada legislativno sanira.

2. Deželni odbor se pozivlja skrbeti za to, da se obrestovanje dolga zgorajšnjega zaklada za leto 1909 v računskem zaključku za to leto vpiše v brende deželnega zaklada.

3. Finančni odsek se pozivlja, da postavi v proračun deželnega zaklada za leto 1910 primeren znesek za obrestovanje in uničevanje navedenega dolga.

(Dalje prihodnjič.)

—o—

Velezanimiv, strogo stvaren govor poslanca Mandlja objavimo dobesedno v eni prihodnji številki našega lista.

Po izpremenjenem poslovniku lahko določi deželni glavar deželne uradnike, da dajo zbornici pojasnila. V današnji seji podeli besedo deželni glavar dvorni svetnik pl. Šuklje računskemu svetniku Lindtnerju, ki poda pojasnila z ozirom na melioračni zaklad. Iz njegovih izjav izjavi posnemamo, da se knjigovodstvo o tem zakladu pod prejšnjo večino res ni vodilo strogo v smislu postave.

Dr. Lampe.

Takoj ko sem podedoval melioracijski zaklad, sem zapazil, da ni zveze med tem zakladom in upravo. Razvidel sem, da ni mogoče spraviti zaklada v sklad s postavo. Melioracijski zaklad se mora upravljati svobodneje, kakor drugi zakladi. Knjigovodstvo ga je upravljalo tako, da je posojilo več pri našalo, kolikor je stalo.

Predlaga, naj se po poslancu Mandlju stavljeni resoluciji odkažejo finančnemu odseku.

Mandljevi resoluciji se nakažeti finančnemu odseku. Sklep je bil soglasen.

Ob 12. uri 40 minut popoldne prekine deželni glavar sejo, ki se nadaljuje ob 4. uri popoldne.

Dnevne novice.

Iz kluba kranjskih deželnih poslancev S. L. S. Včeraj se je namesto odstopivšega dr. Kreka izvolil za podnačelnikovega namestnika dr. Lampe.

† Prelat Jožef Smrekar. Včeraj popoldne ob 3. uri je bil pogreb umrlega papeževga prelata, častnega kanonika, vpokojenega profesorja bogoslovja g. Jožefa Smrekarja. Pogreba se je udeležilo številno občinstvo iz vseh slojev. Zemljeje ostanke blagega pokojnika je blagoslovil pred hišo žalosti na sv. Petra cesti prečastiti gospod knezoškof Anton Bonaventura Jeglič, kakor tudi v frančiškanski cerkvi. Ganljivo so peli pred hišo kakor tudi v cerkvi ljubljanske bogoslovci. Iz frančiškanske cerkve je vodil kondukt na pokopališče sv. Križa prelat in knezoškofijski generalni vikar g. Ivan Flis s številno asistenco. Med spremljevalci rajnega smo opazili: stolni kapitelj ljubljanski, dvorne svetnika grofa Chorinskega, župana Ivana Hribarja, ravnatelja Šubica, zastopnike Vincencijeve družbe, dr. Grudna in Ivana Röggerja, muzejskega ravnatelja dr. Mantuanija, mnogo dekanov in župnikov iz dežele poleg skoro vse mestne duhovščine, zastopnike oo. jezuitov in lazaristov, vse frančiškane, sestre, bogoslovce itd. Petje pred hišo, v cerkvi in na pokopališču je vodil gvardijan župnik H. Sattner. Bil je veličasten pogreb. Kako odličnega moža smo izgubili v umrlem prelatu, priča najbolj pismo nadškofa Fr. B. Sedeja preč. zboru bogoslovnih profesorjev v Ljubljani, ki se glasi: Bridko me je pretresla novica o smrti msgr. Jožefa Smrekarja, odličnega, velezašlužnega, pobožnega in izredno nadarjenega člana zbora Vašega. Življenje njegovo, dasi je bil vedno bolehen, je bilo neprestano delovanje. Kranjska in vsa Slovenija bo pogrešala njegov talent in njegovo vsestransko znanje. Večni mir in pokoj mu bodi po dolgem bolhanju in mučni bolezni. Prečastitemu zboru bogoslovnih profesorjev pa izrekam svoje prav srčno sožalje zaradi tolike izgube. Oremus pro anima illius! — Jako toplo sožalje so izrekli tudi profesorji goriškega bogoslovja in prošta v Mariboru in Novem mestu.

† Nadškof Stadler nevarno bolan. Poroča se iz Sarajeva, da se je stanje nadškofa Stadlerja, ki je hotel še pred nekaj dnevi potovati na Dunaj, znatno poslabšalo. Zdravniki se boje najresnejšega.

† Nov udarec hrvaškimi železnici. Košutov državni tajnik Szteveny je zadnji hip pred odhodom še enkrat dvignil bič mažarskega nasilja proti hrvaškimi železnici. Povezoval je namreč odlok ravnateljstva teh železnic, glasom katerega bodo posebni emisarji imeli nalog dognati, ako so res vsi železniški uslužbenci zmogni mažarsčine; v nasprotnem slučaju se uporabi zakon, t. j. odpusti se jih iz službe.

— Naučno ministrstvo je odredilo, da se imajo v berila za šole uplesti tudi povesti vojaškega značaja, da se mladina navduši za vojno življenje in goji patriotični čut. Podobno se dela sedaj po vseh modernih državah. Berila spišejo častniki.

Slomškova podružnica za Ljubljano in Kamnik ima svoj mesečni sestanek v četrtek, dne 13. t. m., ob 3. uri popoldne v »Katoliški tiskarni«.

— Utopljenega so našli 30. decembra v vodi 50letnega posestnika Jožefa Štebeta iz Podboršta pri Komendi. Vra-

čal se je iz Ljubljane, pa se je nekoliko napil in zašel v vodo.

— Promet čez soški most pri Sagrađu je zopet odprt.

— Morilec sedemletnega fantka Maksima Grill v Miljah pri Trstu še zdaj niso našli. Zaprti stariša venomer zatrjujejo, da sta nedolžna; očeta strazi, da ne bi si končal življenja, mati vedno joče. Kljub temu je velik sum, da sta ga onadva morda tako hudo pretepala, da je izdihnil, potem pa ga šla skrit v neko luknjo, kjer so ga našli.

— Nagle smrti je umrla v Trstu Karolina Klopčar, 35 let stara.

— Dar zagrebškemu veleizdajniku. Bogati veleposestnik Lazar Dungierszki je daroval za družine obsojenih v zagrebškem veleizdajniškem procesu 100.000 kron.

— Novo zgrajene hiše v Zagrebu. Statistika zagrebškega stavbinskega urada dokazuje, da je bilo letošnje leto zgrajeno v Zagrebu 52 pritličnih, 25 enonadstropnih, 13 dvonadstropnih in 21 trinadstropnih zgradb. Teh 111 zgradb ima 512 stanovanj, in sicer 198 z eno sobo in kuhinjo, 192 z dvema sobama in kuhinjo, 90 s tremi sobami in kuhinjo, 26 z štirimi sobami, 5 s petimi sobami in končno eno stanovanje z devetimi sobami.

— Tekom 24 ur vdova. V četrtek se je poročila v Lincu gospica Gabrijela Pretz s poštnim asistentom Birngruberjem v Smirni. Pri poroki je ženina, ki ni mogel priti iz Smirne, zastopal uradnik Lettmayer. Drugi dan pa je prišel iz Smirne brzojav, da so našli Birngruberja ponoči mrtvega.

NOVE VOLITVE NA OGRSKEM.

Ogrske stvari se zanimivo pletejo. Gospod Lukacs je cesarju poročal, da so se njegova pogajanja z vsemi stranikami razbila. Cesar ima najbrže namen poveriti vlado Khuen-Hedervaryju, ki bo parlament razpustil in razpisal nove volitve.

NEMŠKI NAMENI.

Čuje se, da namerava vlada zopet sklicati na Dunaj konference čeških in nemških voditeljev. Namen vlade in Nemcev je Čehe pripraviti do tega, da privolijo v nacionalno razdelitev Češke, zato pa dobe mesta v novi vladi. Račun naj bi plačali Jugoslovani.

Velika nesreča v Rablju.

Dela ob kotlini.

V nedeljo so vojaki četrtega lovškega polka celo popoldne kopali ob kotlini, v katero se je pogreznila bolnica. Pomagajo jim rudarji. Delo vodijo rudniški inženirji. Voda, ki se nahaja v kotlini, se dviga z električnimi sesalkami in odpeljuje v rabeljski potok. Pogled v kotlino je grozen. Ob visokem pobočju je videti raztreseno pohištvo in zidovje, vse razmetano in pokrito s kamenjem in blatom. Trupel ponesrečenca ni videti nikjer. Doslej še niso na jasnem, na kak način, naj bi dobili trupla iz kotline, posebno, ker se morajo vršiti dela z vso previdnostjo, da se ne spravi reševalnega moštva samega v nevarnost. Za hiše v Rablju ni nobene nevarnosti.

Žrtve nesreče.

Predno bodo dobili trupla ponesrečenih, bo še mnogo težav zaradi vode. Prej ne bo mogoče priti do trupel, dokler se ne odvede v drugo strugo rabeljski potok, ki napolnjuje votlino z vodo.

Trupel do sedaj še ni mogoče dobiti na noben način. Sin ponesrečenih Langsteiner, ki služi pri sedmem pešpolku je prihitel v soboto zvečer na mesto nesreče, kjer je zvedel na veliko žalost, da je vsaka človeška pomoč zaman. Dr. Vesely je bil zdravnik bratovske skladišnice. Njegova 24 let stara žena, Marija, je bila hči pred nekaj leti umrlega profesorja Cejkara na višji poljedelski šoli pri Podnioklyh na Češkem. Rešil se je pri katastrofi tesar Matija Ebner, ki je bil v bližini bolnišnice. Ko je videl, da pada omet s stene, je hitro pobegnil. Nekatere vesti trdijo, da se je rešil s tem, da je skočil skozi okno v kuhinji bolnišnice na prosto, 14 let stari ključavničarski vajenec Bierkopf, druge vesti pa zopet trdijo, da je bil to neki delavec Franc Winkler.

Štajerske novice.

Š Ustanovitev kmetijske šole v Št. Juriju ob južni železnici je včeraj štajerski deželni zbor odobril.

Š Shod narodne stranke v Vuzmetincih je bil celi fiasko. Dr. Božič je prišel agitirat za liberalno celjsko vinarsko zadrugo, a se pred zaključenjem shoda ni nihče prijavil. Pač pa so zdaj že drugokrat sklepali resolucijo proti

novemu vinskemu davku. Očividno stranki čemdaljebolj zmanjkuje predmeta za govore, in tudi opslušalcev. Zato je dr. Božič začel svoj govor z značilnimi besedami: »Tukaj je tako prazno!«

Š Odvetnik dr. Leskovar je otvoril danes 11. t. m. svojo pisarno v Mariboru, Gosposka ulica št. 15. Opozarjamo somišljenike na izbornega zastopnika, ki je prakticiral v dr. Šusteršičevi pisarni v Ljubljani.

Š Zadržni tečaj v Mariboru se je včeraj otvoril. Trajal bo ves teden. Oglasilo se je nad 70 udeležencev.

Š Poročil se je g. Franc Pleščak, gostilničar in mesar v Gaberju, z gđ. Tereziko Kranjc iz Gaberja. Bilo srečno!

Š Deželno vinsko klet preurede v Gradcu in ji napravijo nove za občinstvo ugodnejše in udobnejše prostore.

Š Sv. Trojica v Halozah. Svojemu bivšemu župniku, sedanjemu minoritskemu gvardijanu in župniku v Ptuj, P. Norbertu Povoden, so poklonile občine trojičke kot novoletno darilo častne diplome. S tem je postal častni član občin: Podlehnik, Dolena, Gruškovje in Nova cerkev, kar zasluži po pravici, saj je v njem imela farna cerkev svojega prenovitelja, gospodarsko in bralno društvo svojega ustanovitelja in marsikatera dobra reč v našem kraju svojega pokrovitelja. Res lep vzgled hvalečnosti faranov do svojega, enajst let med njimi službujočega duhovnika.

Š Nesreča ali zločin? Iz Nove cerkve se poroča, da sta našla 2. t. m. orožnik Gol in posestnik Jožef Korenak na poti od Vrbe do Čreškova truplo 36letnega posestnika Jožefa Jamniškega. Na desni strani glave je imel precejšnjo rano. Doslej se še ni moglo dognati, ali se je zgodila nesreča ali kak zločin. Jamnišek zapušta vdovo in dva otroka.

Ljubljanske novice.

Ij Mestno gospodarstvo. Ljubljanski župan je kriv, da se je oddalo stavbeno delo za okoli 140.000 K dražje, nego najnižjemu ponudniku. Res je bila takrat razlika samo za 60.000 K, ali gospod podjetnik je naknadno za fundamente zahteval še 80.000 K. Ljubljanski župan je nadalje kriv, da se je brez razpisa oddala naprava za centralno kurjavo v obrtni šoli najdražjemu ponudniku in tako se je mestna blagajna zopet oškodovala približno za 10.000 K. Upamo, da se bodo proti tej zadnji oddaji davkoplačevalci pritožili, saj ne gre tako dalje. Zadnji čas, da se mestna zastopstvo izpremeni!

Ij Čolnar Urbaš ni utonil, kakor so domnevali ter se zdrav in čil vrnil domov.

Ij Slovensko deželno gledališče. Danes, v torek se vrši deseta predstava Fallove dražestne operete »Dolarska princesa« z gđ. Hadrboščovo, g. Fialo, g. Iličcem in gđ. Thalerjevo. V ulogi Daisy gostuje gđ. Ivanka Hrastova, gojenka »Glasbene Matice«.

Ij Bivši načelnik ljubljanske policije F. Podgoršek deluje sedaj v New Yorku kot korespondent v banki Bischof.

Ij Umrl je včeraj popoldne poslovodja Zalaznikove slaščičarne g. Jožef Trampuš, star 57 let. Svetila mu večna luč!

Ij Umrl so: Pavel Mlinar, kurilec v pok., 77 let, Ulica na Grad 7. — Julijana Kneisel, delavčeva hči, 1 mesec, Cerkvena ulica 21. — Andrej Vidmar, posestnikov sin, 1 mesec, Karolinska zemlja 42. — Fran Cunder, delavec, 49 let, Florijanska ulica 17. — Franja Pogar, zidarjeva žena, 66 let, Na Zavrth 9. — Josip Sinkovec, delavec, 50 let, Hrenova ulica 16. — Makso Wiedewohl, preglednikov sin, 4½ leta.

Ij Družba mladih tatov. V soboto zvečer je bil v Prešernovi ulici aretovan 15letni mesarski vajenec Jož. Rouh iz Rojna pri Kočevju, ker se je po mestu potepal. Fanta je že od junija meseca iskalo kočevsko orožništvo zaradi javnega nasilstva in se ga dolži, da je v družbi nekega 13letnega dečka na železnični progi pri Kočevju ukradel več izolatorjev pri brzjavnihih drogih in da je ubil tudi šipo osobnega vlaka. Fant je pobegnil v Ljubljano in vstopil kot mizarski vajenec k nekemu tukajšnjemu mojstru, akteremu je pa kmalu pobegnil. Nato se je seznanil z večimi fanti enake vrste, s katerimi so kradli v mestu in Šiški. Prenočevali so po hlevih v senu. Nek gostilničar na sv. Jakobu trgu je nekaj te družbe pred kratkim zasačil, ko so nesli izpred sobe steklenico pokalic. V tej družbi sta bila tudi dotična dečka, ik sta v stolni cerkvi, kakor smo že poročali, s cunjami zamašila nabiralnike, da sta potem ložje denar jemala. Voditelj te družbe je bil Rouh in je sam izvršil še veliko dru-

gih tatvin. Policija poizveduje še po drugih storilcih. Rovha je pa izročila deželnemu sodišču.

Ij Prijet tat črevljev. Včeraj dopoldne je policija aretovala 20letnega hlapca Martina Kokalja, rodom iz Dragomelja, okraj Kamnik, ker je nekemu hlapcu ukradel par črevljev. Pozneje se je pa dognalo, da je Kokalj tudi nekemu starinarju ukradel par črevljev in jih prodal. Oddali so ga sodišču.

Hofrichterjeva afera.

Potrjuje se najnovejše poročilo, da se je dokazalo, da manjka v zalogi Hofrichterjevega sorodnika, nekega lekarinarja v Šleziji, doslej še na neznan način več ciankalija. Dokazalo se je pri sestavi inventure, ki jo je izvršila vojaška sodna komisija, da manjka celo več ciankalija, kot se je prvotno mislilo. Preiskava glede Hofrichterjeve afe-re je zelo otežkočena, ker se poizvedovanja ne vrše samo na Dunaju in v Lincu, ampak tudi v Litomericach, Mostarju in drugih krajih, kjer je Hofrichter služboval. V Lincu so zaslišali okoli 500 rezervnikov, ki so jih pozvali iz raznih krajev. Ne bo čudno, ako bo cela stvar končana šele meseca marca tega leta.

Preosnova pobiljševalnega oddelka v kranjski prisilni delavnicl.

Žalostna slava našega deželnega pobiljševalnega oddelka, namenjenega mladostnikom do 18. leta, se širi bolj in bolj. Iz poročila, podanega I. avstrijskemu kongresu za otroško varstvo, je našla svojo pot v znamenito knjigo dr. Reicherjevo, »Die Theorie der Verwahrlosung«, str. 249, 295, — v zadnji številki mesečnika »Zeitschrift für Kinderschutz und Jugendfürsorge« se pa zopet članek Henriette Herzfelder »Unsere Besserungsanstalten« obširno peča z razmerami v tem našem laži-»pobiljševalnem« oddelku, poslužujoč se jih kakor najizdatnejšega svarilnega zgleda.

Deželni zbor kranjski je že približno pred enim letom sklenil preosnovo tega tako znamenitega pobiljševalnega oddelka. Čas je, da se ta sklep sedaj tudi izvede. Od prisilne delavnice popolnoma ločene pobiljševalnice, same v svojem poslopu, po kakršni je stremiti, pač ne dosežemo tako hitro, ker bo stala precej denarja; a začasno se da tudi v staro hišo uvesti toliko novega reda, da bo pobiljševalni oddelek zaslužil vsaj svoje ime, in da se za njegovim imenom ne bo kakor sedaj skrivala zgolj kaznilnica, in sicer slabo urejena, zanikarna kaznilnica.

Prvi korak k tej preosnovi je že storjen. Deželni odbor je v svoji seji od 25. septembra t. l. sklenil pošiljati z naprej, dokler ne ukrene kaj drugega, na Kranjsko pristojne dečke, kateri niso še izpolnili 14. leta in so določeni v pobiljševalnico prisilne delavnice, v salezijanski zavod na Rakovniku.

Ta sklep se je storil dogovorno z deželno vlado na podstavi § 14. zakona od 24. maja 1885, št. 90 drž. zak., ki pravi, da se z odobrenjem državne uprave, dokler ni samostojnih deželnih pobiljševalnic, mladostni pobiljševanci lahko oddajajo tudi v zasebne pobiljševalnice.

Pri tej priliki bodi zadoščenjem priznано, da veje zadnji čas iz pisarne deželne vlade in deželnega odbora splošno svežji duh, ki svedoči, da se širi in poglablja umevanje potrebnosti mladinske skrbi in ki jamči, da preosnova pobiljševalnega oddelka res dozoreva.

Tako je deželna komisija, kateri je po § 7. zakona od 24. maja 1885, št. 90 drž. zak. le v slučajih kazenske obsojbe odločati o oddaji v pobiljševalni oddelek, že parkrat naklonjeno zatila oko in se za to odločno smatralo kompetentno, dasi dopustnosti držanja v pobiljševalnem oddelku ni izrekel kazenski sodnik, ampak politična oblast. In to niso mačje solze! Kajti, kadar govori deželna komisija, tedaj je rešeno tudi vprašanje zastran pokritja stroškov, drugače je pa treba poprej zberati in naštet groše, dobodi jih koder hočeš, predno se ti odpro težke duri pobiljševalnega oddelka.

Se v nadaljnjem pogledu kaže najvejša praksa te deželne komisije važen napredek. Ker utegne v kakem slučaju že strah pred neposredno pretečo oddajo v pobiljševalni oddelek uspešno učinkovati, prepušča deželna komisija na predlog varstvenega oblastva letemu, da izvrši izrečeno oddajo mladostnika v pobiljševalni oddelek po lastnem prevdaru v tistem hipu, ko spozna to za neizogibno. In če ta hip sploh ne pride — tem boljše! Takisto dovo-

Ijuje imenovana deželna komisija na predlog varstvenega oblasti pogojni izpust pobiljševanca, to se pravi: ako izpuščen pobiljševanec ne gre v odkazani mu uk ali na preskrbljeno mu delo, ali v njem ne vztraja ali se kakorkoli izkaže nepobiljšanega, ga varstveno oblastvo lahko kar kratkim potom in brez daljnih ceremonij zopet vrne pobiljševalnici.

Tako deluje že sedaj preudarna praksa, dasi varstvenemu oblastvu prepuščene oddaje v pobiljševalni oddelek in pogojnega izpusta iz njega kar nič še ne pozna njegov statut. Novi duh se pač ne ustavlja ob črkah!

× × ×

Da, nov duh, ta je najvažnejši pri vsi preosnovi. Novega duha je treba v pobiljševalni oddelek, brez njega bi tudi najvzornejši nov statut ostal zgolj na papirju. Nov duh bo celo poleg starega statuta neprimerno več zalegel, nego še tako nov in napreden statut, če duh ostane stari.

Saj se tudi v starem statutu marsikaj lepega čita. Tako določa § 37.: »Pobiljševanec naj se nudi tudi prilika za mladinske igre in telovadbo in tuintam naj se jih pod primernim nadzorstvom vede na izprehod v mesto ali okolico, s čimur naj se prilično združi obisk kake delavnice, tovarne itd.« Izborna določba, ki pa ima edino to hibo, da se ne izvršuje!

Nov duh mora prevevati vse osebe pobiljševalnega oddelka, od vodstva do pazništva, pa tudi hišni zdravnik se zavedaj svoje zdravstveno - vzgajalne naloge v tem zavodu.

Vzgojeslovje za zanikarno mladino še ni spisano in po kopitu se tukaj ne da nič delati! Kdor nima srca, zanimanja, veselja za pobiljševanje mladine, kdor sam neprenehoma ne opazuje, z angeljsko potrpežljivostjo zopet in zopet poizkuša in si sam ne išče potov, ta ne bo na tem polju nič dosegel in nima v pobiljševalnici kaj iskati! Najemniki niso za ta poklic!

× × ×

Namen pobiljševalnice bodi: Telesno in duševno ozdraviti in okrepiti zanikarno mladino in nudeč ji primeren poduk in vajo v delu z železno močjo navade jo rešiti človeški družbi. V dosego tega namena mora biti na eni strani telesna in duševna vzgoja preudarno urejena in izročena čim spodobnejšim rokam, na drugi strani je pa treba tudi v pobiljševalnicah samih vzbuditi in trajno vzdržati najživahnejše zanimanje na lastnem pobiljšanju.

Glavna načela preosnovi našega pobiljševalnega oddelka bi bila potemtakem sledeča:

- Soloobvezni otroci ne spadajo v pobiljševalni oddelek (glej § 18. načrta »Gesetz über die Fürsorgeerziehung«). Kakor v začetku povedano, se to načelo glede kranjskih otrok že izvaja.
- Na predlog varstvenega oblasti se lahko prepusti le-tega prevdaru, kdaj da hoče oddati v pobiljševalni oddelek pobiljševanca, čigar oddaja je načeloma sklenjena.
- Izpust iz pobiljševalnice se dovoli lahko tudi s pridržkom, da se prekliče v slučaju, če se v teku dveh let po izpustu zanikarnost zopet pojavi ali pripravlja ali če sploh kaže, da je bil preklic prezgoden in neumesten (glej §§ 25., 27. omejenega načrta). S pridržkom preklica izpuščenim pobiljševancem je nakazati določeno delo (mogoče tudi v kakem deželnem kmetijskem zavodu) ali pa uk v rokodelstvu in jim tako zagotoviti prehrano; dajo se jim lahko tudi posebni ukazi glede nadaljnjega zadržanja, zlasti da morajo v gotovih rokih ustno ali pismeno poročati vodstvu o važnejših točkah svojega stanja, in stavi se jim lahko tudi pod dobrohotno zaščitno nadzorstvo (§§ 25., 27., 28. om. nač. — Glej tudi dr. Paul Herr »Das moderne amerikanische Besserungssystem«, Stuttgart, 1907, str. 329 in sled.)

č) Hišni komisiji pobiljševalnega oddelka je pritegniti tudi zastopnika varstvenega oblasti, ki ga določi deželno sodno predsedstvo. (Prim. § 21. om. načrta.)

d) Voditelj pobiljševalnega oddelka bodi pedagog; z upravnimi in gospodarskimi posli zavoda se mu ni ukvarjati.

e) Vse vzgajalno oseboje, tudi zdravnik, bodi čim natančneje poučeno o telesni in duševni kakovosti vsakega slehernega gojenca, o njegovem dosedanjem življenju in o njegovih rodbinskih razmerah. Temu namenu naj služijo zlasti posebne osebne vprašalne pole, katerih zdravstveni del je izpolniti zdravniku. (Glej dr. P. Herr, str. 156 do 158, 162, 163.)

f) Ker je večina pobiljševancev tudi telesno zanemarjena, je zboljšanju njih zdravstvenega stanja posvetiti največjo pozornost. Skozi telo bo vplivati na dušo. Zdrav človek se bo lažje upiral zlim skušnjavam, nego slabotnej. Stvar zdravnika bo ne le, da pri sprejemu preišče in ugotovi duševne in telesne lastnosti pobiljševanca, nego tudi, da trajno nadzoruje njegov razvoj v obojih ozirih in ga pospešuje s svojimi zdravstvenimi odredbami. — Njega bo treba tudi slišati o tem, v katerem rokodelstvu ali delu naj se izobrazuje ali uporablja mladostnik. V telesno krepitev je gojiti telovadbo, vojaško vežbanje, mladinske igre, kopeli, plavanje. Vodi naj vaje in igre redno kateri izmed vzgojiteljev.

g) Gojiti je v čim širšem obsegu primeren rokotorni pouk, ki naj bu-di in množi spretnost za rokodelstvo in druga opravila.

h) Pouk v rokodelstvih bodi urejen sistematično in tako, da se ga v istini udeležujejo lahko vsi dotičnemu mojstru odkazani gojenci. To se da doseči, ako se pri obrtnem delu v pobiljševalnem oddelku gleda bolj na instruktivni nego na produktivni uspeh. (Dr. P. Herr, str. 195 in sl.) Cilj rokodelskega pouka v pobiljševalnem oddelku ne sega dalj, nego pridobiti gojencu toliko spretnosti, da ga, čim bo izpuščen iz zavoda, rajši in pod ugodnejšimi pogoji sprejme kak mojster za vajenca.

i) Šolski ponavljalni in nadaljevalni pouk naj bo kar najbolj prilagoden potrebam onih opravil, s katerimi se pečajo gojenci v zavodu, suče se naj torej na eni strani okoli obrti, na drugi strani okoli poljedelstva in vrtnarstva.

j) Pobiljševanci se po pridnosti, npravnosti in napredku ločijo v tri stopnje ali vrste. Vsak novi gojenec se uvrsti v drugo stopnjo; ob dobrem vedenju in uspevanju skozi določeno dobo se premesti v prvo, višjo, — ob slabem v tretjo, nižjo stopnjo. Razlikujejo se te stopnje:

- po obleki,
- po visokosti nagrad, ki se gojencem v izpodbudo pridnosti lahko izplačujejo za delo,
- po meri odstotkov, koliko jih smejo od teh nagrad porabiti za svoj priboljšek,
- po priboljških k hrani,
- po manjših ali večjih omejitvah pri sprejemanju obiskov in odpošiljanju pism,
- po meri zabav. S pobiljševanci prve stopnje se zlasti delajo izleti.

Na določeno dan vsakega tedna ocenjuje vodstvo dogovoreno z ostalim osebjem pridnost, npravnost in napredek vsakega gojenca v preteklih sedmih dneh. Posledke (rede) si zabeleži vodstvo, pa tudi vsak gojenec imej v rokah knjižico, kamor se mu vpisujejo tedenski redi, da lahko samo kontrolira svoj napredek. Določeno število dobrih redov, doseženo v odmerjeni dobi, daje pravico na premestitev v boljšo vrsto oziroma na pogojni izpust. Nerednosti provzročijo pomaknitev v nižjo vrsto. — Knjižica v rokah gojenca mu omo-gočuje vsak čas pregled, ali in kdaj mu je upati na zboljšanje ali na izpust, in ga vzpodbuja k vztrajnosti. (Glej dr. Paul Herr, str. 163 in sled.)

k) Rešiti je pobiljševance obupnega čuta zavrženosti, dvigniti jim je misli iz dosedanje zaduhle nižine k hrepenenju po plemenitejši sreči, nego ji je najti v hipnih vžitkih: to se zgodi z duševno vzpodbudo in zabavo, s predavanji, z razgovori, s petjem, z glasbo itd. (Glej dr. Paul Herr, stran 302 in sled., 324.)

× × ×

Nekako tako bo torej preosnovati naš pobiljševalni oddelek. Kakor razvidno, ta začasna preosnova ne bo provzročila kaj znatnih stroškov. Tem ne-odpustnejše bi bilo, še dalje jo odlagati!

Bližnje leto bo imelo ugledno društvo za prisilno vzgojo (Verein für Zwangserziehung) svoj letni shod v Ljubljani. Tem odličnim strokovnjakom nikakor ne sme naš pobiljševalni oddelek več priti pred oči tak, kakršen je sedaj. Prehud bi bil škandal! — I.

Danes ob pol 8. uri zvečer javno predavanje v dvorani S. K. S. Z., hiša slavijske družbe »Union« (Franciš-kanske ulice). Vstop vsakemu prost!

PALAČA VELIKEGA KNEZA NIKOLAJA V OGNJU.

Poroča se iz Peterburga, da se je soboto popoldne razletela zaloga bencina pri palači velikega kneza Nikolaja. Pri tem sta izgubila življenje nek monter in kočijaž. Vsled eksplozije je nastal požar, ki so ga pa omejili. Pogorelo je več gospodarskih poslopij. Požar je izbruhnil v poslopju, kjer so bili tudi konjski hlevi in kjer je iz doslej neznanih vzrokov eksplodirala velika posoda bencina. Knezove ekvipaže so popolnoma zgorele, med tem ko so rešili 12 konj. Ogenj se je razširil po vseh štirih nadstropjih velikega poslopja. Zene in otroci uslužbencev so pobegnili na streho, od koder so jih rešili ognjegasci. Knez Lvov, ki je lastnik zasebne ognjegasne družbe je z lastno nevarnostjo rešil več dragocenih zgodovinskih zbirk velikega kneza Nikolaja. Škoda po požaru znaša nad en milijon rubljev. Požar se je začel v poslopjih na dvorišču, od koder se je razširil v drugo nadstropje glavnega poslopja. Vse je bilo eno ognjeno morje. Palača je bila zavarovana za en milijon, hišna oprava za dva milijona in porcelan tudi za milijon rubljev. Pri gasilnih delih je dobilo več ognjegascev nevarne opekline. Veliki knez Nikolaj točasno ni stanoval v svoji palači, ker se mu ni zdela dovolj varna in se je preselil v zimsko palačo. Posamezni ljudje, ki so pobegnili pred ognjem na streho, so dobili tako hude električne udarce, da so se zgrudili nezavestni in se niso mogli gibati.

SKLADIŠČ SMODNIKA NA LJUBLJANSKEM POLJU

vojno ministrstvo ne premesti ter je na dotično vlogo mestnega magistrata odpisalo, da »po zakonu skladišča popolnoma odgovarjajo zahtevam«.

Telefonska in brzjavna poročila.

KHUYEN - HEDERVARY NA ČELU NOVE OGRSKE VLADE.

Dunaj, 11. januarja. Ker se je Lukacs mislila ponesrečila, je cesar danes poveril sestavo nove ogrske vlade, ki naj ima nalogo izvesti nove volitve, grofu Khuyen-Hedervaryju. Lukacs in Hedervary sta bila danes oba pri cesarju v avdienci ter se nameravata zvečer vrniti v Budimpešto. Predstava v ogrskem cirkusu se, kakor vse kaže, bliža koncu. Ni izključeno, da vladar že danes da nalog za razpustitev ogrskega državnega zbora in za razpis novih volitev.

Dunaj, 11. januarja. Grof Khuyen-Hedervary pride jutri v Budimpešto ter bo pričel pogajanja s strankami. Prej se noče o svojem programu izraziti ter stori to šele jutri. Tudi o tem se napram časnikarjem ni hotel izjaviti, ali razpusti zbornico ali ne. Izjavil se pa je, da se volivna reforma mora izvesti in da ni pristaš kake konservativne volivne reforme.

O RAZMERJU MED NEMČIJO IN ANGLEŠKO.

London, 11. januarja. »Times« priobčujejo senzacionalen članek o razmerju med Nemčijo in Angleško ter pravijo, da mora Angleška imeti tako močno mornarico, da je njena zmaga gotova, če ji tudi napovesta vojsko dve državi.

GROZNA DRUŽINSKA TRAGEDIJA.

Berolin, 11. januarja. Včeraj popoldne je ustrelil z revolverjem 50letni podobar Karol Jager svojega 10letnega vnuka in svojo 40letno ženo težko ranil. Nato je ustrelil sam sebe. Bržkone se mu je omračil duh.

NOV MLADOČEŠKI DNEVNIK NA DUNAJU.

Praga, 11. januarja. Konzorcij, ki je kupil »Narodni Listy« od Gregorjevih dedičev in kateremu načeljuje poslanec dr. Kramář, namerava izdajati na Dunaju mladočeški dnevnik. V ta namen se vrše pogajanja z lastniki na Dunaju izhajajočega lista »Vidensky Dennik«.

Književnost.

* »Missa Seraphica« je napisal prvi latinski maši, ki sem jo zložil za mešan zbor, orgle in orkester. Dobi se v »Katoliški Bukvarni« partitura za 3 K 20 vin., vsak glas po 50 vin. Orkestralni glasovi so v tisku in izidejo meseca februarja. — P. H. Sattner.

* »Quo vadis« v slovenskem prevodu. Ravnokar je izšel v novem natisu svetovnoznani roman velikega poljskega pisatelja Henrika Sienkiewicza »Quo vadis«, ki je najboljšje delo označenega romanopisca. Povpraševanje po slovenskem prevodu je bilo vsikdar zelo nujno in ne bo se moglo pogrešati tega romana, čegar zanimivo,

zapleteno dejanje se vrši v prvih časih krščanstva, ne bo ga mogla pogrešati nobena slovenska knjižnica. »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani je oskrbela obširni knjižni lično platneno vezavo in velja vezana knjiga 5 K 50 vin., po pošti 30 vin. več.

Jakoba Aleševca »Izbrani spisi«: I. zvezek: »Kako sem se jaz likal«. I. del. Priredil Jožef Volc. Založila »Kat. Bukvarna« v Ljubljani. Cena broš. izvodu 1 K 20 v, vez. 2 K.

Zadnji dnevi Jeruzalema. (Lucij Flav.) Zgodovinski roman. Spisal J. Spillmann D. J. I. in II. del Založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. Oba dela veljata 3 K 80 v, vezana 5 K 40 vin.

Znan pisatelj je Spillmann. Skoro vsi njegovi spisi so prevedeni v slovenščino.

Razne stvari.

Bivši sultan Abdul Hamid zblaznel. Iz Soluna poročajo, da je bivši sultan Abdul Hamid zblaznel. Že dva dni noče nič zavžiti.

Oskrbovalnica v praški splošni bolnici. Cesarsko namestništvo je sporazumno s češkim deželnim odborom določilo, da morajo plačati zunanji bolniki v letu 1910 v III. razredu praške splošne bolnice po 2 K 60 v na dan oskrbovalnice. Zvišali so oskrbovalnico za 20 vinarjev zaradi povišanja plače osebju in podraženju živil.

Italijanske vojne ladje z 32.000 tonami. Različni italijanski listi poročajo, da je italijanski mornariški minister pozval inženirja Michelija, naj izdelata načrt za vojno ladijo z 32.000 tonami, ki naj bi bila oborožena s topovi 40 cm kalibra. Micheli je že izdelal več načrtov za sedanje novejša laške vojne ladje.

Vdova cesarja Maksimilijana. Vdova rajnega cesarja Maksimilijana, ki je zdaj stara 70 let, je prvič, kar je umobolna, imenovala Maksimilijanovo ime in vprašala, kako se godi bratu že umrlemu belgijskemu kralju Leopoldu II.

Žid — izgnan. Iz Peterburga se 28. decembra poroča: Kiparja Aronsona, ki se je hotel udeležiti tekme za izdelovanje spomenika Aleksandra II. in je došel v Peterburg, da si ogleda za spomenik določeni prostor, so izgnali, ker je žid. Na ta način bi se moralo postopati tudi drugod.

Zdravi ljudje. V Lincolnu na Angleskem je pred nekaj dnevi umrl Richard Smid, ki bi meseca junija že lahko praznoval svoj stoletni rojstni dan. Do deset dni pred smrtjo ni rabil nikdar niti zdravnika niti zdravil. Živel je zelo priprosto ter je dejal, da vsak človek lahko postane tako star kot on, ako bi ne jedel več, kot neobhodno potrebuje telo. Ko je sedaj nazadnje obohel ter so mu njegovi domači svetovali, naj pusti poklicati kakega zdravnika, se je zelo prestrašil in začel je stokati: »Gorje mi, sedaj me bo kmalu konec, ko bom imel opraviti z zdravnikom.« In imel je prav. — Angleški listi poročajo še o nekem drugem nad sto let starem človeku, ki tudi še nikoli ni potreboval zdravniške pomoči. Na božični večer je praznoval v Granthamu pri Londonu Henry Johnson v 103. letu svoje starosti popolnoma zdrav svoj rojstni dan. Johnson ni bil še nikoli resno bolan, če se je čutil včasih nekoliko slabega, vlegel se je v posteljo in ostal v njej, dokler ni bil zopet popolnoma pri močeh. V teku 50 let ni minulo dneva, na katerega bi ne kadir iz svoje pipe. Johnson je bil v svoji mladosti znamenit jongleur ter je nekoč kazal svojo umetnost v posebni predstavi kralju Vilhelmu IV. in kraljici Viktoriji.

Železnika nesreča v Italiji. Iz Rima se poroča, da se je prejšno noč zaletel v Foggie nek brzovlak v polni tovorni vlak, ki je na odprti progi privozil proti njemu. Med potniki brzovlaka je nastala velika panika, ki se je še povečala v nočni temi. Posledice so bile grozne. Iz razvalin, ki pokrivalo progo, so doslej izvlekli pet mrtvecev. Okoli 40 oseb je težko ranjenih. Škoda je velika. Lokomotive obeh vlakov so se popolnoma razbile, kakor tudi mnogo železniških voz. Kdo je kriv nesreči, so še ne vé.

Milijoni za veliki ljudski park. Iz New-Yorka se poroča, da je vdova umrlega milijonarja Harrimana darovala newyorški državi 10.000 orolov zemlje in milijon dolarjev, da naredo velikanški ljudski park. Tudi milijonarja Rockefeller in Morgan sta darovala vsak pol milijona v ta namen. Za nameravani velikanški ljudski park ima sedaj guverner newyorški 2.650.000 dolarjev na razpolago.

Božič v londonskih hotelih. Poslednja leta je nastal v Londonu običaj, da se obhaja božič v hotelih, ki igrajo v angleški prestolnici mnogo večjo vlogo kot po drugih evropskih mestih. Med tem, ko v Parizu, Peterburgu in Berlinu pohajajo boljši krogi najraje v prve restavrate, ki jih je v Londonu razmeroma malo, se tu elegantni svet zbira v hotelih. Na božič in novo leto prireajo tamkaj hoteli posebne svečanosti s sodelovanjem prvih umetnikov in plesom, ki se vrši po dnevu. Vstopnina na te zabave znaša navadno po eno gvinejo, a v »Eaktru Hotelu« tudi po dve, kar je okoli 50 kron našega denarja. Za to zabavo se je v omenjenem hotelu javilo predlansko leto 350 gostov, a lani 700. Prostore hotela dekorirajo za to priliko aktualno, t. j. kot arktični kraj, v katerem delita dva mala Eskima karte in razne spominke. Sluga prijaše v dvorano na oslu in deli sladkarije. Bolj če je originalno, bolj je. Tudi drugi veliki hoteli kot »Savoy«, »Metropole« in »Rite« itd. prireajo podobne slavnosti.

4000 sušičnih vojakov. Madridsko vseučiliško dijaštvo je poslalo kralju peticijo, naj dá povzdigniti sanatorij za vojake, ki se vračajo iz Melile, ker jih je od 20.000 vojakov obolelo 4000 vsled sušice.

Visoko odlikovana pisateljica. Že lani je imela Selma Lagerlöf dobiti Nobelovo nagrado, a so to protifeministiški strankarji preprečili. Sedaj je dobila ne le to nagrado, marveč ji je tudi kralj podelil visoko odlikovanje: svetinjo Pro literis et artibus na traku Serafinskega reda. Ta red se podeljuje sicer le osebam knežjega rodu.

Turška vojna mornarica. Na Turškem je misel za ustanovitev močne moderne vojne mornarice našla v vseh krogih živ odmev. Na zbiranju darov sodeluje vojaštvo in vse ljudstvo. Zlasti agilno je društvo za ustanovitev mornarice, ki je nabralo že 150.000 funtov. Vlada sama je sklenila, da najame doma posojilo za povzdigo vojnega brodograja. Na strokovno študijsko potovanje je odšel šef pomorskega generalnega štaba Rasim pašja; v Genovi bo inšpiciral gradnjo turških križaric, potem se poda v London, da si ogleda dreadnoughte.

Scottova ekspedicija na južni tečaj. Iz Londona se poroča: Kapitan Scott, ki namerava povesti ekspedicijo na južni tečaj, se je moral boriti z velikimi nepravilnostmi, predno je zbral vse potrebno za pot. Delal je vztrajno in zbral za to potrebni denar. Kupil je parnik in kakor se je izjavil nekemu obiskovalcu, bo odpotoval meseca junija na južni tečaj zemlje. Potovanje bo trajalo štiri leta. Preiskati hoče velike ledene pokrajine, ki leže med zemljo Edvarda VII. in Viktorije, ki jo je on odkril. Poleg tega hoče preiskati otok, s katerega je potoval Shakleton proti jugu in skušal doseči južni tečaj. S seboj bo vzel 25 sibirskih ponijev, ki morejo prenašati največji mraz. Dva avtomobila naj bi mu vozila hrano in prtljago, preko ledu. Ta dva avtomobila je sam konstruiral, in trdi o njih, da se mu je izvrstno posrečilo, urediti ju praktično. »Vodili bomo tudi pse s seboj,« rekel je Scott, »ker oni bodo edini, ki nas bodo spremljali odločilne zadnje dni. Računati moramo, da bomo morali od prezimovališča v 150 dneh prepotovati 2500 do 3000 km, torej na dan okoli 20 km. Trdni ljudje morejo to prenesti, če so dobro in praktično opremljeni.« Scott se bo zlasti bavil z magnetiskim preiskovanjem, ki naj bi izpopolnilo zanimive uspehe, ki so se dosegli v bližini južnega tečaja do sedaj.

Samoumor trinaestletnega alkoholičarja. Iz Dunaja se poroča 4. januarja, da je vzbudil veliko senzacijo samoumor 13letnega dečka Seuseneggerja, ki je že več kot tri leta bil udan alkoholu. Namesto da bi hodil v šolo se je deček potepal in služil z raznimi posli denar, ki ga je potem porabil za žganje. Dne 3. t. m. pa so ga našli mrtvega, obesil se je. Na nek listek je napisal sledeče: »Draga mama! Nočem več živeti. Obesil sem se, ker mi je gospa Machal rekla, da sem tat. Pozdravi očeta. — Adolf.«

Iz Bosne.

Nov vladni list v Sarajevu. Bosenski deželni vladi postajajo tla vroča pod nogami. Z očitvorjenjem sabora pride v deželo kolikor toliko ustavnega duha, ki mu bo treba polagati tudi visoke vladne račune. Da ti računi ne bodo vedno popolnoma jasni in neoporečno čisti — kdo bi se temu še čudil! Zlasti kadar bi saboru padlo v glavo, da zahteva račune o raznih gospodarskih in industrijskih pogodbah s privatnimi podjetji n. pr. s tvrdko.

»Bosnische Forstindustrie Eissler & Ortleib (!) in Zavidović. Bosnien,« ki zreže na dan 1500 kub. metrov desk, a živ krst v javnosti ne ve, pod kakimi pogoji so se ji stavili na razpolago bogati gozdni zakladi — in o drugih »gospodarskih« činih prejšnje vlade, bi znalo sedanjim bosenskim vlastodržcem zmanjkavati sape. Pa tudi njih lastna dela niso posebno pripravna za odgovarjanje javni kritiki in zato so se gospodje še za časa ozrli za primernim brambenim orožjem. Pri tem so pokazali, da prav dobro razumejo duh časa — izvolili so si namreč najmodernejše orožje: časopise. Sicer je imela vlada že doslej svoj uradni »Sarajevski List« in tudi »Bosnische Post« ji je bila poleg nekkih drugih listov popolnoma na razpolago, a za vsem tem se vlada še ni čutila dovolj varne za bodoče težke dneve. Zato si je ustanovila sedaj še en dnevnik: »Večernji Sarajevski List«, ki je prišel izhajati z novim letom in se je predstavil občinstvu pod precej nedvoumnim naslovom: Audiat et altera pars. »Hrvatski Dnevnik« pripominja, da bosenski vladi ni zameriti, da si je za bodoče borbe najela odvetnika, čeprav seveda mora biti na drugi strani človeku hudo za ljudske žulje, ki se bodo tako obilno trošili v to svrhu. Samo temu oporeka, da se list dela za nepristranskega, češ, da bo »miren glas in izraz čiste in prave objektivnosti«; da bo poročal o dogodkih v deželi »na čisto nepristranski način,« kakor piše v prvi številki novega lista njega uredništvo. Saj vendar vsak otrok ve, da bo uradno glasilo moralo zagovarjati vlado tudi tedaj, ko si bodo uredniki med štirimi očmi rekli: Prijatelj, vlada je v krivici — pranje bo hudo! Sicer pa »Hrv. Dnevnik« pozdravlja novega kolega v nadi, da se bosta večkrat sešla na »razgovor«. — Pokrovitelj uredništva »Več. Sar. Lista« je gorak prijatelj katoliških Hrvatov: glasoviti baron Pittner.

Zadružništvo v Bosni. »Hrvaško hranilno in posojilno zadrugo« so ustanovili v Odžaku v Bosni. Do ustanovitve shoda se je oglašilo zadrugarjev za 500 deležev po 50 K, a po shodu se oglašajo člani še obilneje. To je veselo znamenje za preporod Bosne. — Srbski kmečki zadrugi sta se ustanovili v Boljaniču in Tavni.

Naslov železnice v Bosni, ki so podrejene bosensko - hercegovski deželni upravi, je odslej v vsem notranjem in zunanjem, strokovnem in poslovnem prometu: »Bos. herc. deželne železnice«.

Po prestopih ošpicah

je SCOTT-ova emulzija najzanesljivejše sredstvo, da se izognemo resnim boleznim. Kdor prvič poskusi Scott-ovo emulzijo, se začudi, kako naglo more obnoviti izgubljene moči. Dober sloves, ki ga povsod žvija

Scott-ova emulzija

temelji poglavitno na čistoti in izbornosti vseh njenih snovi.

Celo na najbolj občutljiv želodec in še tako oslabeled organizmu najugodnejše vpliva

Scott-ova emulzija.

Le Scott-ova emulzija je prava in neprekosna vzor-emulzija.

Cena izvirni steklenici 2 K 50 vin.

Dobi se v vseh lekarnah.

Pristna le s to znamko — ribičem — kot garancijskim znakom SCOTT-ovega ravnanja!

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

SCOTT-ova emulzija

Posteljno vlago

odstrani zamašeno takoj! Slovita priznanja in pohvale. Zdravniško priporočeno. Starost in spol se morata poznati. Knjižico pošlje zastoj: **Zavod „Sanitas“** Velburg P 347 Bavarsko. 284 13

Ugodna prilika! Sode od finega špirta

iz hrastovega lesa, krasni izdelek tovarne špirta, zelo močne in trpežne, deloma popolnoma nove, deloma enkrat rabljene po 300, 350, 400, 600 do 700 litrov za takojšnjo rabo vsakih vrst vina najboljše priporočljive, **odda** po prav nizkih solidnih cenah trdka 3320 20 1

Iv. A. Hartmanna nasl. Avg. Tomažič
Ljubljana, Marije Terezije cesta

Državna vzorna kmetilja v Pazinu-
60 Istra sprejme 3-1

KMETIJSKO KUHARICO
in kravarja

takoj v službo. Plača po dogovoru.

Zaloga moke Vinko Majdič Krani Peter Jarše

v Ljubljani: Emonska cesta 2, v Siški: Jernejeva ulica 231.
Naročila se sprejemajo v obeh skladiščih in tudi v Ljubljani, Dunajska cesta 32.

Telefon št. 165. **KAREL MEGLIČ** Telefon št. 165.
3340 lastnik turške Laurencij & Domicelj, žitna trgovina. 3-1

Išče se za takoj odnosno za čim hitrejši vstop

skladiščar

Reflektuje se le na strok. popolnoma izvežbano moč, večšo lokalnih prometnih razmer. Plača po dogovoru. Povoljnemu poslovanju sledi stalno nameščenje. Ponudbe je nasloviti na načelstvo Gosp. zveze v Ljubljani r. z. z o. z.

53 31

Za trgovino specerijske stroke se išče

trgovski pomočnik in prodajalka

Ponudbe na upravnštvo Slovenca. 62 3-1

Tri žlice

železnatega vina lekarja Piccolija v Ljubljani, c. in kr. dvornega založnika, vsebujejo množino železa, ki jo mora zavžiti odrasli človek vsak dan, ako njegov organizem potrebuje železa, v nasprotju z drugimi izdelki, ki vsebujejo le tako množino železa, ki se dokazano nahaja v vsakem namiznem vinu, in torej nimajo nikake medicinske vrednosti. Polliter-ska steklenica 2 K.

Mlad človek

kateri je vsled bolne noge navezan na sobo, prosi, proti malemu plačilu, za kako **pisarniško delo na domu**. Naslov pove iz pri-
23 jaznosti upravnštvo »Slovenca« 3-1

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

priporoča sledeče knjige:

Skrivnosti srca. Francoski spisal Paul Bourget, poslovenil A. Kalan. Cena K 1'20.

Obsega sledeče novele: Častna beseda. — Sin. — Strokovnjak. — Ovadnica. — Pahljač. — V pasti. — Kandidat.

„Quo vadis?“ Roman iz Neronove dobe. Spisal Henrik Sienkiewicz. Drugi natis. Vezan K 5'50.

Svetovni pisatelji so napisali več krasnih romanov iz Kristusovega časa oziroma iz prve dobe krščanstva; saj nudijo romanopiscu dovolj tvarine oni časi, ki so po svojih dogodkih za razvoj svetovne zgodovine tako pomembni in silni, da obstane pred njimi celo roka nevernega zgodovinarja s spoštovanjem in začudenjem. Med vsemi temi romani pa zavzema »Quo vadis?«, čigar slovenski prevod se nam nudi že v drugem natisu, brezdvomno prvo mesto. »Quo vadis?« je najboljše Sienkiewiczovo delo in naj ne manjka v nobeni slovenski knjižnici.

Kacijanar. Anton Medved. Tragedija v petih dejanjih. 1 K 40 v. vezano 2 K 40 v.

Kacijanar je gotovo ena najznačilnejših publikacij na dramatičnem polju s pristnim zgodovinskim ozadjem in visoko literarno vrednostjo.

Dolina krvi. (Glenanaar). A. Sheehan. — Fran Bregar. Povest iz irskega življenja. 4 K 20 v, vezano 5 K 80 v.

Življenje zatiranih, a žilavih Ircev je našemu v marsikaterem oziru za las podobno. Boji Ircev za svobodo in boljšo narodno bodočnost, ki jih svetovno znani Sheehan opisuje, bodo pustili globoko sled v vsakem slovenskem srcu.

Jakoba Alešovca »Izbrani spisi«: I. zvezek: »Kako sem se jaz likal«. I. del. Priredil Jožef Volc. Založila »Kat. Bukvarna v Ljubljani«. Cena broš. izvodu 1 K 20 v, vez. 2 K.

Alešovca ni dosegel v šaljivosti noben slovenski pisatelj. Škoda bi bilo, da bi se pogubili Alešovčevi spisi; njegova nedosežna šaljivost, priprosto odkrito pripovedanje, prepleteno z bogatimi zakladi zdravega humorja, lepimi mislimi in pametnimi nauki, je pristno ljudsko in zato vredno, da se zopet spravi med ljudstvo.

Zadnji dnevi Jeruzalema. (Lucij Flav.) Zgodovinski roman. Spisal J. Spillmann D. J. I. in II. del. Založila »Katoliška Bukvarna v Ljubljani«. Oba dela veljata 3 K 80 v, vezano 5 K 40 vin.

Ta najobširnejša in najtemeljitejša Spillmannova povest prekaša tudi po svoji bogati vsebini in dovršeni obliki, po svoji mikavnosti in poljudnosti ostale njegove spise, ki so se med Slovenci vsi brez razlike zelo priljubili. To povest iz najznamenitejših časov svetovne in cerkvene zgodovine bo čital vsakdo s prav posebnim veseljem in koristjo.

1. zvezek: **Razporoka.** Pavel Bourget. — Kalan. Roman K 2'—, vezano K 3'—.

Našemu izobraženstvu se je med vsemi prevodi modernih romanov ta skoro najbolj priljubil.

7. zvezek: **Prihajač.** Dr. Fran Detela. Povest. K —'90, vezano K 1'90.

Splošno priljubljeni ljudski pisatelj nam tu slika v krasni povesti življenje na kmetih z vso svojo resnobo in težavami ter nam predčuje ljudstvo resnično tako, kakršno je.

Vojska na Daljnem Vzhodu. Dr. Evg. Lampe. K 4'80, vezano K 6'—.

Ta obširna zgodovina rusko-japonske vojske je vsled svoje živahnosti, premnogih lepo izvršenih slik in natančnega opisovanja modernih bojnih sredstev izredno poučna in zanimiva.

4. zvezek. **Malo življenje.** Dr. Fran Detela. Povest. K 1'—, vezano K 1'90.

Kmečka povest, ki posega do dna v življenje slovenskega ljudstva ter se zlasti odlikuje po živo in resnično slikanih domačih značajih.

5. zvezek. **Zadnja kmečka vojska.** Avg. Senoa. Zgodovinska povest iz leta 1573. K 1'60, vezano K 2'60.

To je res zlata knjiga kmečkega ljudstva. Slavni pisatelj nam popisuje, kako je nastal kmečki punt in kako so se naši očaki, na čelu jim kmečki kralj Matija Gubec, nadalje Elija Gregorič in drugi kmečki junaki borili zoper prevzetne in okrutne graščake in junaško umirali mučeniške smrti.

Pouk zaročencem in zakonskim. Ivan Zabukovec. Vezano K 1'40.

Dušni pastir te knjige ne more pogrešati — pa tudi zakonski sami morajo, če hočejo biti o pravicah in dolžnostih svojega svetega stanu prav poučeni, po tem delu poseči.

Osebná dohodnina. Četrto poglavje zakona z dne 25. oktobra 1896, št. 220 drž. zak., o neposrednih osebnih davkih s pojasnili, zadavnimi določbami c. kr. upr. sodišča in raznimi vzorci. Uredil Valentin Žun. Cena K 1'20.

Pri sestavljanju osebno-davčne napovedi neobhodno potrebna knjiga.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

Podružnice
Spiljet, Celovec,
Serajevo, Trst

- Delniška glavnica -
- K 3.000.000. -

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeva ulica 2

priporoča promese: na kreditne srečke à K 24'—, žreb. 3/1, gl. dob. K 300.000; srečke za uravnavo Donave à K 12'—, žreb. 3/1, gl. dob. K 140.000; ljubljanske srečke à K 8'—, žreb. 3/1, gl. dob. K 50.000; 3% zem. kred. srečke à K 8 1/2, žreb. 5/1, gl. dob. K 100.000. Vse 4 promese skupno le 47 kron.

sprejema vloge na knjižice in na te-
koči račun, ter jih obrestuje po čistih $\frac{1}{2}\%$

Podružnice
Spiljet, Celovec,
Serajevo, Trst

- Rezervni zaklad -
- K 350.000. -